

Studieplan for Tysk 2 for grunnskolelærerutdanning 5-10 (30 studiepoeng) (Høst 2011)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: ½ år

Undervisningsspråk: Tysk

Studiested: Halden.

Kontakt

Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet viderefører grunnlaget lagt gjennom Tysk 1 for å arbeide som tysklærer i den moderne skolehverdagen. Den språklige, geografiske og kulturelle nærheten mellom det tyskspråklige området og Norge gir tysklærere spesielle muligheter for å tilrettelegge for fruktbar undervisning med relativt rask progresjon. Den språklige nærheten gjør at elevene fort oppnår en viss grad av reseptive ferdigheter og også blir i stand til å bruke tysk aktivt. Det er et språk man kan oppnå relativt høy kompetanse i, selv innenfor begrensede tidsrammer.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap:

Studentene har innsikt i og kunnskap om sentrale områder innenfor tysk språk, litteratur og kulturkunnskap og grunnleggende innsikt i fremmedspråksdidaktikk. De har innsikt i ulike teksttyper og andre læringsressurser og hvordan disse kan brukes i undervisning.

Ferdigheter:

Studentene har kommunikative ferdigheter i tysk og kan bruke språket funksjonelt i ulike sammenhenger. De behersker språket korrekt og differensiert, både muntlig og skriftlig. Studentene har utviklet både høre- og leseforståelse og forstår i stor grad autentiske tyskspråklige tekster. De er i stand til å formidle sine kunnskaper tilpasset ulike målgrupper.

Generell kompetanse:

Gjennom økt forståelse for de tysktalende land og deres kultur har studentene utviklet evne til interkulturell kommunikasjon. De kan finne og bearbeide faglitteratur, har erfaring i å tenke selvstendig omkring faglige spørsmål og kan framstille faglige emner både skriftlig og muntlig. De har innsikt i hvordan man tilrettelegger kunnskaper for videreformidling.

Opptak

Bestått *Tysk 1 for grunnskolelærerutdanning 5-10 (30 studiepoeng)*.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Undervisning gis ved HiØ, studiested Halden. For studenter fra andre læresteder vil den være nettbasert, ev. med samlinger. For undervisningsformer og innhold, se emnebeskrivelsene. Studiet har praksis på barne- og/eller ungdomstrinnet, se ellers under «Praksis».

Studiet består av følgende emner (se de enkelte emnebeskrivelsene under):

- Å bli tysklærer: Spesialisering kultur og samfunn (15 studiepoeng, høstsemester)
- Å bli tysklærer: Spesialisering tekstkompetanse (15 studiepoeng, vårsemester)

Praksis:

Praksis skal gi studentene anledning til å planlegge og gjennomføre undervisning tilpasset elevenes nivå og bakgrunn. Studentene skal trene på å være språk(bruks)modeller, øve på å formidle tyskkunnskaper og -ferdigheter både direkte og indirekte, og slik skape trygge og utviklende undervisningssituasjoner, der det trekkes inn ulike ressurser, bl. a. digitale verktøy, autentiske tekster og annet autentisk materiale. Praksisen skal bidra til å videreutvikle studentenes egne praktiske språkferdigheter og evne til målrettet språkbruk.

Praksis er organisert i henhold til gjeldende praksisplan.

Organisering og læringsformer

All undervisning foregår på tysk. Den er organisert som seminar-, gruppe- og prosjektarbeid der digitale verktøy inkl. nettressurser brukes aktivt. Det legges opp til studentaktiv læring med et klart profesjonsrettet siktemål. Undervisningen er ikke obligatorisk, men det er en stor fordel å følge den regelmessig og delta aktivt, da læringsformene baserer seg på at studentene bidrar.

Bruk av bibliotek

Biblioteket organiserer og bidrar til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service får studentene biblioteksundervisning, der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk. Bruk av biblioteket er integrert i undervisningen.

Bruk av IKT

Digitale verktøy er integrert i studiet (se nærmere under enkeltemner).

Likestillingsaspekt

Både ved utvalg av pensumlitteratur, bruk av cases og eksempler søker man å iverksette likestillingsaspektet på beste måte. I emner i litteratur og kultur blir det lagt spesiell vekt på å formidle et perspektiv som bygger på forståelse av etnisk og kulturelt mangfold.

Praksis

Praksisperioder ved skoler organiseres av Avdeling for lærerutdanning. Studentene får ferdighetstrening gjennom praksisperioden.

Internasjonalisering

Det tilbys studieopphold ved Universitetet i Kiel. Studieoppholdet er ikke obligatorisk.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengige av studentenes tilbakemeldinger og at hver enkelt student deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnt evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs studiekvalitetsutvalg gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av skolens studieprogrammer (kalt EVA2)
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Se emnebeskrivelse for detaljer.

Tilbakemelding underveis

Tilbakemelding gis i dialog med studentene både gjennom underveisveiledning og ved vurdering av arbeider og praksis.

Vurdering

Studentene vurderes ut fra mappearbeider og avsluttende samtale ev. i gruppe. Se den enkelte emnebeskrivelsen for mer informasjon.

Karakterskalaen har fem trinn, fra A til E, for bestått. Karakteren F betyr ikke bestått. Unntaksvis brukes vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått, og dette vil i så fall framgå av emnebeskrivelsen.

I emner der vurderingen består av flere elementer og det settes en samlet helhetlig karakter, må kandidaten ved ikke bestått eksamen ta alle deler på nytt.

Litteratur

Se de enkelte emnebeskrivelsene.

Litteraturlister kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Jobb og videre studier

Studiet kan tas som en integrert del av Grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Stein Haugom Olsen 25.05.2011

Studieplanen er revidert

Studieleder Sverre Vesterhus, 21.03.2011

Studieplanen gjelder for

2011-2012

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2011

Tysk 2 (5-10), Obligatoriske emner

SFTG512110

Å bli tysklærer: Spesialisering kultur og samfunn

15 stp

Vår 2012

Tysk 2 (5-10), Obligatoriske emner

SFTG512210

Å bli tysklærer: Spesialisering tekstkompetanse

15 stp

SFTG512110 Å bli tysklærer: Spesialisering kultur og samfunn (Høst 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Peter Langemeyer

Undervisningsspråk: Tysk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Tysk 2 for grunnskolelærerutdanning 5-10*.

Undervisningssemester

Høstsemester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper

Studentene har kunnskaper om enkelte viktige historiske hendelser, samfunnsstrukturer, institusjoner og geografi i tysktalende land og har utdypet sine kunnskaper om sentrale trekk ved dagligliv, skikker, høytider og tradisjoner. De har kunnskap om tekst som kulturuttrykk og kjennskap til språklige særtrekk i tysktalende land. Studentene har innsikt i gjeldende læreplaner, kjenner til aktuelle læreverk og har kunnskap om aktuelle og relevante undervisningsressurser samt ulike undervisningskonsept og -metoder knyttet til undervisning i tyskspråklig kultur og samfunn.

Ferdigheter

Studentene kan på tysk gjøre rede for og sammenlikne sentrale trekk ved tysktalende lands kultur og samfunn med tilsvarende i norsk kultur og legge til rette for at elevene kan utforske kulturen i tysktalende land sett i relasjon til deres egen. De har også økt sine aktive ferdigheter i tysk, både skriftlig og muntlig, ved siden av ferdigheter i å forstå tyskspråklige tekster av ulik art. Studentene kan bruke ressurser av ulik art for at elevene skal tilegne seg både reseptiv kompetanse og best mulig ferdighet i å kommunisere både muntlig og skriftlig.

Generell kompetanse

Studentene er i stand til å planlegge og gjennomføre undervisningsprosjekt knyttet til (inter)kulturelle og samfunnsmessige aspekter og kan utvikle, analysere og vurdere elevers lærings- og kommunikasjonsstrategier. De kan reflektere over hvilke ressurser og arbeidsformer som passer elevenes forutsetninger best.

Innhold

I emnet tas det opp kulturelle og samfunnsmessige aspekter ved tysktalende land med utgangspunkt i aktuelle læringsressurser. Det legges opp til en nær sammenheng mellom teorien og litteraturen som gjennomgås og utprøving av undervisningskonsept og -metoder i praksis.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen gis som seminar der tyskdidaktikk og tyskundervisning tematiseres og øves ut fra konkrete undervisningssituasjoner - enten i form av tenkte «cases» eller med utgangspunkt i den tyskundervisningen studentene gjennomfører i praksisperioden(e). Prosjektarbeid rettes mot produksjon av læringsressurser gjennom bruk av digitale verktøy som åpner for samarbeidsformer. I arbeidet med litterære og andre autentiske tekster legges vekt på produksjons- og handlingsbasert litteraturundervisning.

Praksis

10 dager på høsten. Praksis administreres i samarbeid med Avdeling for lærerutdanning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen

Eksamen

Mappevurdering og muntlig eksamen

Individuell mappe som dokumenterer studentenes aktivitet i emnet. I mappa vil det inngå både muntlige og skriftlige arbeider relatert til emnets temaer og til praksis. Mappen må være vurdert til bestått før studenten kan fremstille seg til muntlig eksamen.

Muntlig eksamen er en samtale (ca. 20-25 minutter), evt. i gruppe, omkring mappeoppgavene ved slutten av semesteret, der det i tillegg til faglig og didaktisk innhold legges vekt på studentenes muntlige kommunikasjonsferdighet. Hvis muntlig eksamen foregår som gruppesamtale, gis det likevel individuell karakter. Muntlig eksamen virker justerende på karakter for mappe, maksimalt ett trinn opp eller ned på karakterskala A-F.

Evaluerings av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering/underveisevaluering
 - sluttevaluering
- Resultatene behandles av
- lærergruppe
 - studieleder
 - lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Litteraturlisten er lagt til 15. april 2011. Det tas forbehold om endringer før studiestart.

Europeisk språkperm (utgitt av Utdanningsdirektoratet, Oslo)

Læreplan for grunnskolen, Utdanningsdirektoratet, www.undervisningsdirektoratet.no

Dauvillier, Christa/Lévy-Hillerich, Dorothea (unter Mitarb. von Herrad Meese): *Spiele im Deutschunterricht*. Berlin [u.a.]: Langenscheidt, 2004.

Sevje, Grete: *Fremmedspråk er gøy! Metodebok for lærere*. Fremmedspråk nivå 1. [Oslo]: PEDLEX norsk skoleinformasjon, 2007.

Skarðhamar, Anne-Kari: *Kunsten å lese skjønnlitteratur. Om lesestimulering og lesekompetanse*. Oslo: Universitetsforl., 2005

Vestli, Elin Nesje: *Fra sokkel til klasserom. Litteraturens plass i fremmedspråkundervisningen. Fokus på språk 13/2008*. Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen: Halden (2008). <http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=14283&lang=nor>

SCHMID, Gerhard Friedrich: *Kleine Deutschlandkunde. Ein erdkundlicher Überblick*. Stuttgart 1996 el. senere.

MÜLLER, Helmut M.: *Deutsche Geschichte in Schlaglichtern*. Leipzig 2004 (eller annen utgave).

Det lages et kompendium med ytterligere fagdidaktiske tekster som kan kjøpes ved Index bokhandel (HiØ) i begynnelsen av semestret. Kompendiet vil også være tilgjengelig elektronisk.

Studentene skal lese i tillegg et utvalg av litterære tekster (endelig pensumliste kunngjøres senest ved semesterstart).

SFTG512210 Å bli tysklærer: Spesialisering tekstkompetanse (Vår 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Tysk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Tysk 2 for grunnskolelærerutdanning 5-10*.

Undervisningssemester

Vårsemester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper

Studentene har kunnskap om tekstlige uttrykk og teksttyper på tysk (som skjønnlitteratur, aktuell barne- og ungdomslitteratur, sakprosa, tegneserier, muntlig tradisjon, sanger, film, forskjellige tekstuttrykk på Internett, sms osv.) og hvordan disse kan brukes i tyskundervisning. De har god kjennskap til sentrale språkstrukturer og til hvordan språk, eventuelt sammen med andre virkemidler, brukes i tekststrategisk sammenheng. Studentene har innsikt i gjeldende læreplaner, kjenner til aktuelle læreverk og har kunnskap om aktuelle og relevante undervisningsressurser samt ulike undervisningskonsept og -metoder.

Ferdigheter

Studentene kan analysere og tolke skjønnlitterære og andre autentiske tyskspråklige tekster i ulike sjangrer. De kan anvende ulike tekstdidaktiske konsepter, tilpasse dem til elevenes behov og undervisningssituasjon og veilede elevene i å utvikle gode og varierte lesestrategier. Studentene har økte aktive ferdigheter i tysk og kan selv produsere forskjellige typer tekster på tysk. De kan bruke ressurser av ulik art for at elevene skal tilegne seg både reseptiv kompetanse og best mulig ferdighet i å kommunisere både muntlig og skriftlig.

Generell kompetanse

Studentene er i stand til å planlegge og gjennomføre undervisningsprosjekt knyttet til tekstlige aspekter og kan utvikle, analysere og vurdere elevers lærings- og kommunikasjonsstrategier. De kan anvende sin fagkunnskap på en reflektert måte i forhold til gjeldende planverk for grunnskolen og kritisk vurdere egen fagundervisning. De kan reflektere over hvilke ressurser og arbeidsformer som passer elevenes forutsetninger best.

Innhold

Det brukes et vidt tekstbegrep, som omfatter ulike typer av kulturelle uttrykksformer og medier som bl. a. skjønnlitteratur, barne- og ungdomslitteratur, film, bildebøker, popmusikk, språkspill og tegneserier med hensyn til å fremme aktivitet hos hhv. studenter og elever. Det legges opp til en nær sammenheng mellom teorien og litteraturen som gjennomgås og utprøving av undervisningskonsept og -metoder i praksis.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen gis som seminar der tyskdidaktikk og tyskundervisning tematiseres og øves ut fra konkrete undervisningssituasjoner - enten i form av tenkte «cases» eller med utgangspunkt i den tyskundervisningen studentene gjennomfører i praksisperioden(e). I arbeidet med litterære og andre autentiske tekster legges vekt på produksjons- og handlingsbasert litteraturundervisning.

Praksis

10 dager på våren. Praksis administreres i samarbeid med Avdeling for Lærerutdanning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen

Eksamen

Mappevurdering og muntlig eksamen

Individuell mappe som dokumenterer studentenes aktivitet i emnet. I mappa vil det inngå både muntlige og skriftlige arbeider relatert til emnets temaer og til praksis. Mappen må være vurdert til bestått før studenten kan fremstille seg til muntlig eksamen.

Muntlig eksamen er en samtale (ca. 20-25 minutter), evt. i gruppe, omkring mappeoppgavene ved slutten av semesteret, der det i tillegg til faglig og didaktisk innhold legges vekt på studentenes muntlige kommunikasjonsferdighet. Hvis muntlig eksamen foregår som gruppesamtale, gis det likevel individuell karakter. Muntlig eksamen virker justerende på karakter for mappe, maksimalt ett trinn opp eller ned på karakterskala A-F.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering/underveisevaluering
 - sluttevaluering
- Resultatene behandles av
- lærergruppe
 - studieleder
 - lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Aktuelle læreplaner (www.utdanningsdirektortet.no)

Ulike læreverk og læringsressurser for årstrinnene 5 til 10.

Europeisk språkperm (utgitt av Utdanningsdirektoratet, Oslo)

Læreplan for grunnskolen, Utdanningsdirektoratet. <http://www.utdanningsdirektoratet.no>

Bruland, Hildegunn/Langemeyer, Peter/Lindemann, Beate (Hrsg.): Kinder- und Jugendliteratur im Fremdsprachenunterricht. Vorträge der 5. Tagung für Deutschlehrer «Fagdagene 94» Tromsø, 28./29.10.1994. I: *Trekkeflugl. Studien zur Didaktik Deutsch als Fremdsprache. Tagungsberichte und Arbeitsmaterialien zur Lehrerfortbildung in Norwegen 2* (1995).

Koppensteiner, Jürgen: *Literatur im DaF-Unterricht. Eine Einführung in produktiv-kreative Techniken*. Wien: öbv & hpt, 2001.

Strand, Torill: *Litteratur i det flerkulturelle klasserommet. Mangfold, migrasjon og muligheter*. Oslo: Universitetsforl., 2009.

Themenheft: Kinder- und Jugendliteratur. I: *Fremdsprache Deutsch* Heft 27/2002

Innledning og innholdsfortegnelse: <http://www.goethe.de/ins/nl/ams/prj/kij/fach/deindex.htm>

Vestli, Elin Nesje: *Fra sokkel til klasserom. Litteraturens plass i fremmedspråkundervisningen. Fokus på språk 13/2008*. Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen: Halden (2008). <http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=14283&lang=nor>

Det lages et kompendium med ytterligere fagdidaktiske tekster som kan kjøpes ved Index bokhandel (HiØ) i begynnelsen av semestret. Kompendiet vil også være tilgjengelig elektronisk.

Studentene skal lese i tillegg et utvalg av litterære tekster (endelig pensumliste kunngjøres senest ved semesterstart).